

סוג הבחינה : בגרות
מועד הבחינה : קיץ תשפ"ג, 2023
מספר השאלון : 029284
נספחים : מילות שיר - לשאלה 10
גלויה - לשאלה 11
קריקטורה - לשאלה 12

היסטוריה דתי

לעולים חדשים
בבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שעתיים וחצי
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שלושה פרקים.
יש לבחור בחמש שאלות. לכל שאלה - 20 נקודות.
- ג. חומר עזר מותר בשימוש : מילון עברי-לועזי/ לועזי-עברי
- ד. הוראות מיוחדות : בתשובותיכם הביאו עובדות, אל תסתפקו בהערכות כלליות.

כתבו במחברת הבחינה בלבד, רשמו "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

בהצלחה!

/המשך בעמוד הבא/

השאלות

פרק ראשון

1. הלאומיות המודרנית

הציגו את המטרה של הלאומיות המודרנית.
הציגו הבדל אחד בין לאומיות אתנית-היסטורית ובין לאומיות ליברלית-אזרחית.

2. ציונות דתית

לציונים הדתיים היה חשוב לשתף פעולה עם התנועה הציונית של הרצל.
הציגו סיבה אחת לכך.
הסבירו מדוע למרות שיתוף הפעולה הקימו הציונים הדתיים את תנועת "המזרחי".

3. מסע הרבנים

הציגו את המתח שהיה בין אנשי היישוב הישן לבין אנשי היישוב החדש בארץ-ישראל בתחילת המאה ה-20.
הסבירו כיצד ניסה הרב קוק לקרב בין אנשי היישוב הישן לבין אנשי היישוב החדש באמצעות "מסע הרבנים".

4. הצהרת בלפור

הציגו את התוכן של הצהרת בלפור.
הסבירו מדוע נחשבה הצהרת בלפור להישג חשוב בעיני חברי התנועה הציונית.

5. מאורעות תרצ"ו - תרצ"ט

הסבירו מדוע פרצו מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט (1936-1939) דווקא במהלך שנות השלושים של המאה ה-20.
הציגו את המחלוקת בין אנשי ההגנה לבין אנשי האצ"ל בנוגע לדרך ההתמודדות עם הטרור הערבי על רקע המאורעות האלה.

פרק שני

6. יהודי גרמניה בשנות השלושים

הציגו שני צעדים שנקטו (עשו) הנאצים נגד היהודים בגרמניה בשנים 1933–1935.

הסבירו כיצד אירועי "ליל הבדולח" (1938) מלמדים על ההרעה ביחס של השלטון הנאצי כלפי היהודים.

7. הנהגה רבנית בתקופת השואה

ציינו שני קשיים שהיו לרבנים בפסיקת הלכה בתקופת השואה.

הציגו שאלה הלכתיות אחת שעלתה בתקופת השואה ואת התשובה שענה הרב על שאלה זו.

8. העברת שאלת ארץ־ישראל לאו"ם

הציגו שני גורמים להחלטה של הבריטים להעביר את שאלת ארץ־ישראל לאו"ם.

הציגו את ההחלטה שהתקבלה באו"ם בכ"ט בנובמבר 1947.

9. תוצאות מלחמת העצמאות

הציגו גורם אחד שהוביל לחתימה של מדינות ערב על הסכמי שביתת נשק עם ישראל בסיום מלחמת העצמאות.

הציגו השפעה אחת של מלחמת העצמאות על מצבם של היהודים בארצות ערב.

10. עליית יהודי אתיופיה

בנספח לשאלה זו מוצג השיר "המסע לארץ־ישראל".

על פי מה שלמדתם, הציגו גורם אחד לעליית יהודים מאתיופיה בשנות השבעים של המאה ה־20.

על פי השיר, ציינו שני קשיים שהיו ליהודי אתיופיה בדרך לארץ־ישראל.

ציינו רגש אחד שהשיר "המסע לארץ־ישראל" מעורר בכם. נמקו את תשובתכם על פי תוכן השיר.

פרק שלישי

11. שינויים בחיי היהודים בעת החדשה

א. בנספח לשאלה זו מוצגת גלויה [מכתב עם תמונה] מתחילת המאה ה־20 .

בגלויה נראית משפחה יהודית בליל הסדר.

הסבירו כיצד שמירת המסורת היהודית באה לידי ביטוי בגלויה על פי אחד מן הרכיבים בה.

הסבירו כיצד ההשתלבות של המשפחה היהודית בחברה הכללית באה לידי ביטוי בגלויה על פי אחד מן הרכיבים בה.

ב. **הציגו** את הרעיון של "תורה עם דרך ארץ" של הרש"ר הירש.

12. יהדות ברית המועצות

א. בנספח לשאלה זו מוצגת קריקטורה בנוגע ליהודי ברית המועצות.

על פי מה שלמדתם, **הציגו** את היחס של השלטון בברית המועצות לדת וללאומיות.
הסבירו כיצד יחס זה בא לידי ביטוי בקריקטורה.

ב. בתוכנית פר"ח למדת על אחד מאסירי ציון : נתן שרנסקי אן אידה נודל.

ציינו את השם של אסיר ציון שלמדתם עליו.

הציגו את פועלו למען העלייה לארץ־ישראל.

נספח לשאלה 10 – שיר

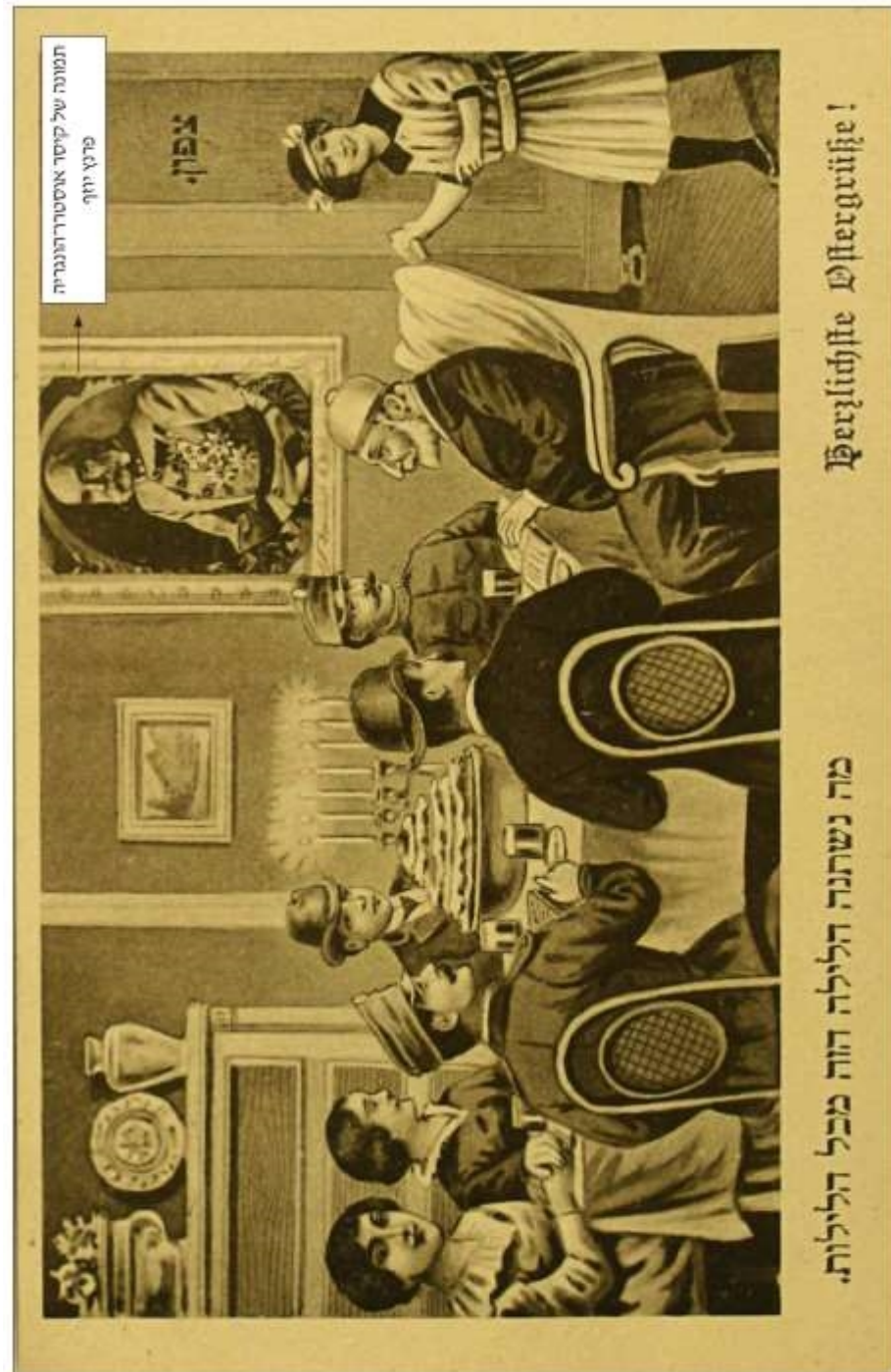
המסע לארץ־ישראל

מילים: חיים אידיסיס

בית א	הירח משגיח מעל, על גבי שק האוכל הדל המדבר מתחתיי, אין סופו לפנים, ואימי מבטיחה לאחיי הקטנים:	בית ג	ובלילה תקפו שודדים, בסכין, גם בחרב חדה במדבר דם אימי, הירח עדי, ואני מבטיחה לאחיי הקטנים:
	עוד מעט, עוד קצת, להרים רגליים מאמץ אחרון לפני ירושלים.		עוד מעט, עוד קצת, יתגשם החלום עוד מעט נגיע לארץ־ישראל.
בית ב	אור ירח, החזק מעמד, שק האוכל שלנו אבד המדבר לא נגמר, יללות של תנים, ואימי מרגיעה את אחיי הקטנים:	בית ד	בירח דמותה של אימי, מביטה בי, אימא, אל תיעלמי לו הייתה לצדי, היא הייתה יכולה לשכנע אותם שאני יהודי.
	עוד מעט, עוד קצת, בקרוב ניגאל לא נפסיק ללכת לארץ־ישראל.		עוד מעט, עוד קצת, בקרוב ניגאל לא נפסיק ללכת לארץ־ישראל.
			עוד מעט, עוד קצת, להרים עיניים מאמץ אחרון לפני ירושלים.

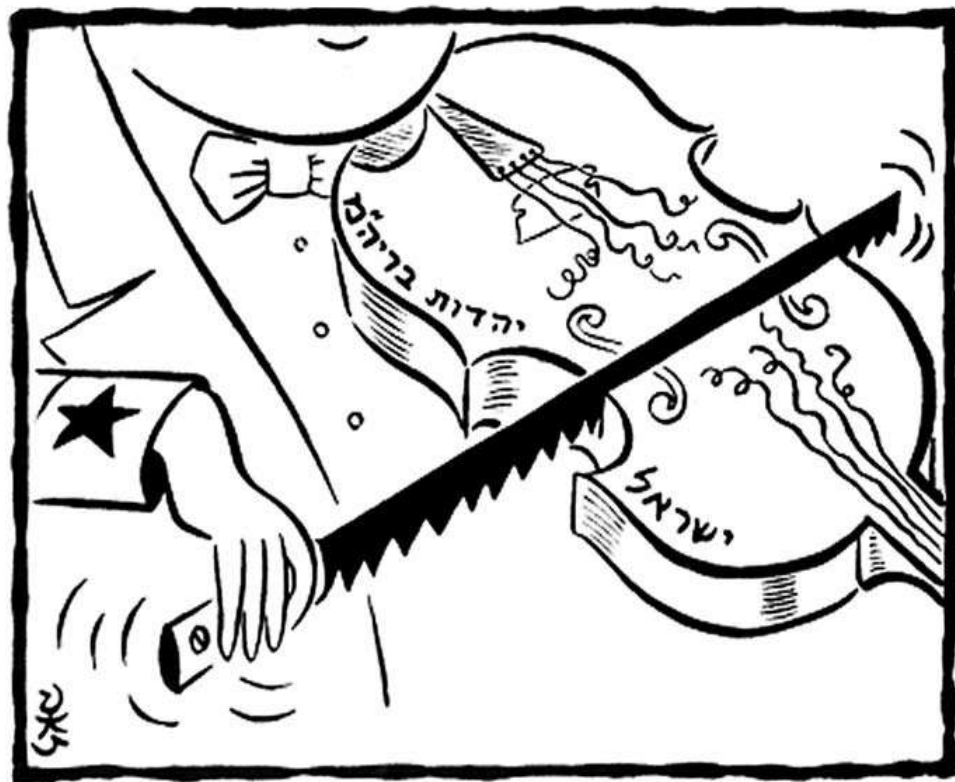
נספח שאלה 11

גלויה המציגה יהודים בליל הסדר (1916)

(http://web.nli.org.il/sites/NLI/English/digitalLibrary/Pages/Viewer.aspx?presenionid=NLI_EDU&docId=NNL03_EDU700276018)

נספח שאלה 12

הכוכב על השרוול הוא סמל ברית המועצות

עיתון הארץ 29.9.1966 עמ' 2

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך